

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Joannes septem Ecclesiis, quæ sunt in Asia. Sectio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Quò propior
corona, eo
acrius dimi-
candum.
Heb. 19. 25.

Rom. 13. 11.

Origenes.

In lege gratia
plus sanctita-
tis exigitur.

sibi esse cum suis hostibus dimicandum: quin potius ingentes animos sumat, intelligens propè esse illud tēpus, quo emenso, laboriosa huius vitæ curriculo, coronam gloriæ consequatur: quemadmodum & improbi digna suis sceleribus supplicia, qui etiam his verbis deterrentur. Et multò magis concenit hæc ratio cum ea vitæ similitudine paulò ante à nobis tradita: gaudens enim iter facit, qui parum sibi iam vis conficiendum intelligit. Hoc eodè argumēto vitur Apost. ad Hebr. 10. cum ait, *Sed consolantes & tanto magis, quanto videritis appropinquantem diem. Qui locus de die iudicij planè intelligitur, eumque expendens D. Gregor. lib. 5. Moral. c. 3. Quis thesaurum, inquit, effodierunt, quanto sunt viciniores ad finem, tanto se exhibent ardentiores: quali dixerit, thesaurum quæritis, sed eò quærere ardentius debetis, quò iam iuxta quæsitum autum propius peruenitis. Hæc Gregor. Eòdem pertinet illud ad Rom. 13. *Et hodie scientes tempus, quia hora est iam nos de somno surgere, nunc enim propior est nostra salus quam sciamus credidimus, non præcessit, dies autem appropinquavit, abijciamus ergo opera tenebrarum, & induamur arma lucis, sicut in die honestè ambulemus, non in comessationibus, & ebrietatibus, &c.* Vbi Apostolus ex eo, quòd transacta nocte superiorum temporum, incipiat dies legis gratiæ, magis ac magis illucescere, propter aduentum Christi solis iustitiæ, atque adeò propiores iam sumus ad salutem gloriæ recipiendam, argumentatur ad spectandam maiori conatu, & contentione morum probitatem. Sic hunc locum interpretatur Origenes li. 9. comment. in Epist. ad Rom. *Sciendum, inquit, est aduentum lucis huius & diei duplici modo accipiendum, & generalem omnibus, & unicuique specialem: generalis lux, diesque omnibus aderit, cum futuri seculi tempus aduenerit, ad cuius comparationem presentis huius mundi spatium tenebra appellatur: quòd tempus labentibus quotidie diebus appropiat, & ideo nostra salus quotidie sit propior: sicut & Dominus cum consummationis mundi signa distingueret dixit, Cum vidistis hæc omnia, leuete capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.* Hæc, & alia deinceps Origenes. Porò aduertit illud quòd præcessit, *Et hoc scientes tempus, posse quoque ita explicari, vt vim habeat exaggerandi: adhorteturque nos Apostolus ad amorem proximi, de quo paulò antè disseruerat, & ad omnia vitia refecanda, quæ postea commemorat, illa recordatione, quòd tempus sit gratiæ, nouæque legis à Christo constitutæ, in qua plus sanctitatis exigitur, quàm in lege naturæ, & veteri exposceretur: quali dicat: Et hoc, inquit, debetis libentius præstare, considerantes tempus in quò estis: similem emphasim habet illa locutio, qua in aliquem ita inuehimur, seruis libidini, & hoc tempore Quadragesimæ? Etenim illud *Hoc?* non posse ad tempus referri, quasi dicat Paulus, *Scientes hoc tempus perspicuum est in Græco contextu, est enim, Hoc, neutri generis, tempus autem masculini: sic namque habetur Græcè, & τὸ τοῦ εἰδότες τὴν ἡμέραν.***

I.

Septem Asie
Ecclesiis
scribat Ioan.

Primasius.
Haymo.
Pannon.
Ansbert.
Ioach. Abb.
Arech. Epil.
Argust.

Septenarius
numerus quid
ex Augustino.

Ioannes septem Ecclesiis, quæ sunt in Asia.

SECTIO V.

SEPTEM Ecclesiæ, quibus scribit Ioannes inferius nominantur, suntque omnes in Asia minori, quæ nunc Anatolia appellatur: ad eas verò præcipuè scribit, quia earum erat Apostolus, per similitudinem autem earum, scribit ad Ecclesias vniuersas. Itaque harum septem Ecclesiarum nomine, vniuersæ mundi Ecclesie accipiendæ sunt, quemadmodum volunt Primasius, Haymo, Pannonius, Ambrosius Ansbertus, Ioachim Abbas, Arethas Episcopus, D. Augustinus, seu potius Ticonius, & alij. Ratio verò duplex est. Prior, quia numerus septenarius in sacris literis perfectionem, & vniuersitatem significat, teste D. Augustino lib. 11. de Ci-

de Ciuitate Dei cap. 31. veluti Prouerb. 24. *Septies in die cadet iustus, & resurget, id est, sapissimè, & quotiescunque ceciderit non peribit.* Item Psal. 118. *Septies in die laudemur tibi, id est, sapius quamquam respexisse Prophetam ad septem horas canonicas in Ecclesia concinendas existimauit D. Basilius serm. 1. de institutione Monachorum & D. Chrysostomus homil. 59. ad populum Antiochenum.* 1. Reg. 2. *Donec sterilius erit plurimos, pro quo in Hebræo est, Peperit septem, Et Pl. 78. Redde vicinis nostris sep. aplum in sinu eorum, id est copiosè illos puni.* Denique Ecclesiast. 11. *Mitte panem tuum in transeuntes aquas, quia post multa tempora inuenies illum, da partem septem & octo, vbi est sermo de elemosyna, & per transeuntes aquas pauperes intelliguntur, vel quia peregrini, atque aded in multas regiones nauigent, quærendi cibi causa, quemadmodum exposuit Paraphrastes Chaldaicus cum ita transtulit, Porrige alimentum tuum pauperibus qui ambulat in nauibus super facies aquarum, vel quia ipsimet pauperes aquæ transeuntes appellantur, propter labores, quos patiuntur, quæ typicè per aquas significari solent: quod vèrò sequitur, Da partem septem & octo, hunc efficit sensum: esto misericors in multos, imo & in multò plures, ac propemodum infinitos si possis: eam enim vim habet numerus octonarius cum septenario adiungitur. Vbi obiter obserua in credibilem elemosynæ fructum, qui nunquam perit: nam quemadmodum lignum aliquod in flumina immissum postea inueniri potest in ipso fluminis ostio per quod se in mare exonerat, ita qui in transeuntes aquas, id est in pauperes, panem suum, & elemosynam mittit, eam postea inueniet, & recipiet in alia vita, in qua hi fluij tandem influunt: vnde subditur: Quia post tempora multa inuenies illum.*

Posterior ratio est: quia vniuersa Ecclesia gratiâ septiformis spiritus afflatur, quare rectè per septem Ecclesias à Ioanne significatur, atque in huius rei typum, Elisæo super puerum mortuum incumbente septies puer ad vitam rediens oscitasse describitur. 4. Reg. 4. quia super extinctum populum, id est, orbem terrarum Dominus veniens septies eum fecit oscitare per septem gratiæ dona, quæ Ecclesiæ communicauit. Et Esaiæ 4. dicitur: *Apprehendent septem mulieres virum vnum in illa die dicentes, inuocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum: vbi per septem mulieres, septem Spiritus sancti dona intellexit Orig. hom. 3. super Esaiam: Et D. Cyr. lib. de exhortatione martyrij: dies quippe qua septem mulieres virum vnum apprehenderunt tempus est redemptionis, quo septiformis Ecclesia septiformi spiritu completa Christum per fidem & charitatem apprehendit, ab eo que petiit, vt suum auferret opprobrium, ne videlicet ultra Iudæi insultantes eam irriderent, quod idola veneraretur. Ex eo, quod Ioannes ad vniuersam Ecclesiam sub nomine septem Ecclesiarum scribat, collige excellentem Ioannis prærogatiuum, quod sit nimirum vniuersalis Ecclesiæ doctor à Deo constitutus, & regius quidam legatus ad vniuersam Ecclesiam destinatus, vt rectè obseruauit Petrus Damianus serm. 1. de excellentia B. Ioannis Euangelistæ, his verbis: Scripsit Ioannes illam nobilem Apocalypsim, qua profectò cum septem Asia Ecclesiis mittitur, omni vniuersali Ecclesia, qua sub septiformi spiritus sancti magisterio regitur, destinatur: vnde consequens est, vt omnes Ecclesia per orbem terrarum circumfusa, non dubitent B. Ioannem communem se habere Doctorem, quibus videlicet tanquam egregius quidam regali imperij nuntius ab Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum, & princeps Regum terra, calitiæ destinatus gratiam simul & pacem ab eo, qui est, & qui erat, & qui venturus est attulit, ac multa secreti caelestis mysteria patefecit.*

Gratia vobis, & pax à septem spiritibus, qui in conspectu throni eius sunt.

SECTIO VI.